

AMERIKAANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 93.

JOLIET, ILLINOIS, 19. OKTOBRA 1915

LETNIK XXIV.

Francozi zaustavljajo Bolgare v vzhodni Srbiji.

Preprečili zavzetje železnice Solun-Niš. Na več drugih točkah prodirajo Bolgari, kakor tudi Avstro-Nemci. Srbi pričakujejo prihoda zavezniških čet, ki pa utegnejo dospeti prepozno.

Italijani priznavajo, da ne morejo naprej. Na zapadu hudi boji.

London, 14. okt. — Iz Soiije je do ne pa splošne vojne. Že prvi odstavek in završek pogodbe dokazujeta, da se je oziralo samo na posamezni napad po Bolgariji proti eni obeh podpisanih dežel.

"Uradno je bilo danes naznanjeno, da bodo bolgarska vlada protestirala pri nevratnih velevlastih proti prestopu bolgarskega ozemlja po srbskih dežel." Atene, 14. okt. (Čez Pariz.) — Bolgarski poslanec je danes naznanil grški vladu, da je njegova vlada napovedala Srbiji vojno, ker so srbske čete napadle neki bolgarski oddelek v bližini Kostendilja, v jugozapadni Bolgariji. Na bolgarski strani je padlo tekom tega boja 70 mož in kakih 500 bilo ranjenih.

Atene, 14. okt. — Bolgarija je davi ob 8. uri napovedala Srbiji vojno. Javno mišljenje v Bukareštu.

Berlin, 14. okt. — Danes v časopisu državnega glavnega mesta objavljene razne brzojavke, ki se tičejo večinoma položaja na Balkanu, je agentura za prekmorske novice posnela takole:

"Pogajanja, po katerih se ima doseči sporazum z rumunsko vlado, napreduje ugodno. Rumunija se na noben način ne pridruži zaveznikom."

"Neki član štaba bolgarskega poslanstva v Rimu, ki je na povratu v Soiijo dospel te dni v Lugano, je izjavil, da ni bil njegov kralj nikdar tako priljubljen ljudstvu, kakor sedaj. Bolgari vedo, da Nemčija ostane zmagalna. Na Grškem da sta ljudstvo in armada s kraljem. Med Bolgarijo in Grško da ni nobenih spornih vprašanj."

"Neki drugi bolgarski diplomat je zaznamnil ekspedicijo zaveznikov v Darzanele kot prvi težki poraz Anglijе. Kot drugi veliki poraz da se izkaže ekspedicija v Solun."

"Carigrad poroča, da so jesenski viharji na Gallipoliu nastopili z izredno silnijo. Če bodo trajali, bo nemogoče, izkreati na Gallipoli nadaljnjih

Grški odgovor Srbiji.

Atene, 12. okt., čez Pariz, 13. okt. — Grška vlada je danes odgovorila na srbsko opozoritev, da tvori bolgarska vojska napoved casus foederis (slučevje) v zmislu pogodbe, obstoječe med Srbijo in Grško.

Nota se začenja z izjavo, da "grška vlada v svoje obžalovanje ni v polozaju, zadostiti zahtevam srbskim, ker se leta 1911, sklenjena pogodba omejuje na to, vzdružati ravnotežje na Balkanu". Nadalje je rečeno:

Odklanjanja podpora.

Iz uvođa k pogodbji je razvidno, da se ista tice samo razmer na Balkanu,

glede vojskovanja na srbskem bojišču sledete:

"Avstro-ogrške in nemške čete so prodrele čez planjavi Eriko in Brdo ter pognale sovražnika čez rečico Bolejco, ki se izlivata v Donavo pri Vinci.

"Nemške čete so prodrele na obeh straneh spodnje Morave in po hudem boju zavzete Požarevac.

"Bolgarska prva armada je vpadelo čez mejo v srbsko ozemlje ter naskočila prelaze in višine med Beloreko in Knjaževcem."

Avstrijsko uradno naznanilo.

Dunaj, 17. okt., 1:30 zj. — Sledete službeno naznanilo je izdal avstrijski vojni urad nočjo:

"Avstro-ogrške čete, zasedajoče Srbojugozhodno od Beograda, so prodrele do utrebu pri Avali in zavzete močne postojanke z zakopami južno od Vinc. Bolgari so prodričeli čez mejo gorovje na več točkah med Negotinom in Strumico ter zavzeli vzhodne trdnjavice pri Zajcarju".

Francozi zaustavili Bolgare.

London, 17. okt. — Francija je napovedala Bolgariji vojno in obenem se pred več dnevi v Solunu izkrcane francoske čete spustile v boj s sovražnikom, ki poskuša prerezati železnico Solun-Niš v sosesčini Gherghella, devet milij severno od grške meje.

Nekaj milij dalje severno je bilo 40.000 Bolgarov, napadajočih most pri Hudovo-Vilandovi, zaušavljenih po Francozih v krvavem boju in bitka se nadaljuje.

Na vseh drugih točkah na severu in vzhodu prodrijo Nemci in Bolgari, in jih hudo ovirajo. Srbji, ki se zdaj bojujejo s svojimi hrbiti proti steni,

Moralni izpremeniti načrte.

Atene, 17. okt. — Iz diplomatskega vira poročajo, da se je armada generala von Linsingena, ki je bila prvotno namenjena za ojačanje avstro-nemških čet v Srbiji, morala vrneti na vzhodno bojišče, da zaustavi uspešno rusko prodiranje.

Nemško uradno naznanilo.

Berlin, 17. okt. (Brezično v Sayville) — Vrhovno vojno vodstvo naznanja:

"Vse višine južno od Belgrada so v nemških rokah. Jugozapadno od Smedereva je armada Galližova obdala sovražnika nazaj čez Raljo.

"Bolgarska armada generala Bojadjeva si je izsilila prehod čez spodnji Timok, je naskočila 1198 metrov visoko Glopovicu, ujela 200 Srbov in uplenila osem topov. Bolgari so na predovali tudi v smeri Pirotu.

"Armada Mackensenove je doslej uplenila 68 srbskih topov."

Z laškega bojišča.

Dunaj, 15. okt. (Čez London) — Sledete uradno naznanilo je bilo danes objavljeno:

"Ob tirolski fronti vzdržuje sovražnik neprestano silno topniško streljanje."

Dunaj, 15. okt. (Čez London) — Vrhovno vojno vodstvo je naznanilo

nje. Do naskočnih napadov je prišlo samo na visoki planoti Vielgeruh, kjer je bilo več sovražnih bataljonov opolnogi po kratkem a krvavem boju prisiljenih k umiku. Navsezgodaj so Italijani obnavljali svoje nasoke, ki so bili vsi odbiti.

"Ob koroški fronti in v obmorskem okrožju se ni prijetilo nič važnega. Več odsekov te fronte je bilo izpostavljenih neprestanom topniškemu streljanju. Oddelek, ki je pri Pečinah prodiral k napadu, je bil s protinapadem pognan nazaj pod težkimi izgubami."

Lahi zaustavljeni pol leta.

Rim, 17. okt. — Uradno poročilo, danes prejeti iz italijanskega vojnega glavnega stana, kaže, da vzhodno od Gardskoga jezera, okrog Monte Altissimo, ki so njegovo zavzetje Italijani poročali pred več meseci, ni bilo nobene bistvene izpremembe, ampak da so vpadniki v resnici tam, kjer so bili pred pol letom, ko so začele sovražnosti med Italijo in Avstrijo.

Poročilo tudi kaže, da baterije iz utrjenega avstrijskega mesta Riva, proti kateremu so Italijani uspešno prodirali od časa do časa, kar so poročali, še vedno resno ovirajo laško prodiranje, dasiravno je rečeno, da včeraj niso mogle preprečiti laških pridobitev. (?)

Z zapadnega bojišča.

London, 14. okt. — Predlog, odgovoriti na nemške zrakoplovne napade z "bombardiranjem nemških specifičnih mest, kakor bombardira Nemec naša", je bil sprejet z navdušenjem na današnjem velikem shodu v finančnem okraju londonskem.

Ijudstvo se je še bolj razčačilo po sprotnjem zeppelinškem napadu, najresnejšem, ki ga je London doživel. Uradno naznanilo pravi danes, da je bilo 55 oseb usmrčenih in 114 ranjenih, večinoma v prvoštolskem okrožju.

Štirinajst od usmrčenih in triinajst od ranjencev je bilo vojakov. Skupno štirje po dosedanjih zrakoplovskih napadih na Anglijo je 640, od katerih strelja v 177 oseb usmrčenih in 463 ranjenih.

Med žrtvami so bili moški, ženske in otroci.

Angleški napad odbit.

Berlin, 14. okt. — Splošen napad po Britancih ob skoru celi fronti od Ypresa do Loosa, obenem z bombardiranjem belgijske brezine, poroča danes službeno naznanilo vojnega urada. Vsi britanski napadi so se baje izjalovali.

V Champagni je bilo baje sedem francoskih napadov odbitih s težko izgubo za napadnike.

Nemški uspeh v Champagni.

Pariz, 15. okt. — V nekem napadu

v Champagni krajini na Francoskem vzhodno od mesta Auberive so Nemci vezeli nazaj dele svojih prejšnjih začetkov, zavzetih po Francozih, kakor je nocoj službeno naznanilo francoski vojni urad.

V Lorainu se je Francozom posrečilo zoper osvojiti del zakopov, ki so bili v nemških rokah izza dne 9. oktobra.

Berlin, 15. okt. — Nemški zmagci v krajini Artois in Champagne je danes naznanil vojni urad. Blizu Vermelesa so bili Britanci zoper izgnani iz nemških postojank.

Dva nemška rušivec pogrenjena.

Kodanj, Dansko, 15. okt. — Dva nemška torpedna rušivec sta bila pogrenjena po britanskem podmorskem čolnu "E-19" med zadnjimi štirindvajsetimi urami.

Davi zarana so trije nemški rušivci in ena krizarka prodričeli v morsko ožino med Danskim in Švedijo, ki veže Baltiško in Severno morje, ter so bili napadeni po "E-19". Dva nemška rušivec sta bila zaporedoma bombardirana in sta se pogrenila po strašnih eksplozijah.

Francozi uspešni v Vogezih.

London, 17. okt. — Nemško uradno naznanilo, izdano v Berlinu danes, priznava, da so nemške čete zapustile del Hartmanns-Weilerkopfa, važne višine v Vogezih.

Britanske izgube v Dardanelah.

London, 15. okt. — Angleške skupne izgube v Dardanelah do dne 9. oktobra znašajo po uradnem naznanilu 96,899. Od tega strelja je bilo 18,957 usmrčenih, med njimi 1,185 častnikov.

Australijci so na tej izgubi udeleženi z 29,121 možmi.

Objava ogromnih britanskih izgub, ki je sledila senčnemu govoru lorda Millnerja v parlamentu, je vzbudila veliko razburjenost. Lord Millner je označil dardanelško ekspedicijo kot brezupno. Priporočal je umeknitve britanskih čet s polotoku Gallipoli in

Nemci poraženi južno od Dvinska.

Rusi pognali nemške čete nazaj in privabilo "trdnjavico" na 30 milij dolgi liniji.

V GALICIJI RUSI USTAVLJENI.

Ljuti boji za železnice zapadno od Tarnopola in ob Stripu.

Petrograd, čez London, 14. okt. — Po kratkem bivanju v Carskem Selu je ruski car danes odpotoval na fronto, v spremstvu prestolonaslednika Aleksandra.

Berlin, 14. okt., čez London. — Ruska armada, ki je zmagovito prodirala v vzhodni Galiciji, je bila zaustavljena, kakor naznanja vojni urad danes.

Rusi so bili pognani nazaj čez reko Strip.

Vojni urad poroča glede vojskovanja na vzhodu sledete:

"Armadna skupina maršala von Hindenburga: Jugozapadno in južno od Dvinska so Rusi ponovno napadli včeraj. Južno od linije Dvinsk-Novo Aleksandrovsk so bili odbiti z nenavadno težkimi izgubami. Dva napada severovzhodno od Veselova sta se tudi izjalovali. Ob nekem tretjem napadu

da je Rusom posrečilo prodreti v naše postojanke čez širino enega bataljona. Protinapad se vrši zdaj.

"Ena naših zrakoplovnic je spustila mnogo bomb na postajo v Minsku,

kjer je bilo zbrano veliko število vojakov. Pet glasnih razpokov je bilo

slišati in en velik ogenj je bil opaziti."

Ruska zmaga nad Nemci.

London, 17. okt. — Rusi so z veliko silo zavzeli farmo Gateri, sredi pota med jezerom Demmen in Dresvati.

Nemci so bili izgmani z velikim poškodovanjem in mnogo mož je bilo ujetih, kakor pravi brzojavka iz Petrograda.

Ta zmaga daje Rusom nadzorstvo ob liniji južno od Dvinska skozi Dresvati do Boginskega jezera. To je linija naravnih branikov, trideset milij dolga.

Nemci so pa ojačili svoje utrdbe ob Rigo.

nemško zahtevali, da šerif "osuši" ves Cook county ob nedeljah s tem, da ukaze zapreti salune tudi izven obmesta.

Zadnji izkaz izgub kaže razločno,

kako velike žrtve je dosegel imel angleški narod v dardanelški vojni.

In izgube zaveznikov na zapadni fronti so tudi strašne. Mnogi strelski jarki so z mrtveci naravnost napoljeni.

Ludovik Salvator umrl.

Amsterdam, 14. okt. — Nemški listi poročajo, da je avstrijski nadvojvod Ludovik Salvator v starosti 68 let umrl v svojem gradu Brandeis ob Labi.

Nadvojvoda je živel znaten in sodeloval med učencami kot preiskovavec in odkrivatelj.

Delcassee odstopil.

Pariz, 14. okt. — Theophile Delcassee, ki je včeraj odstopil kot minister zunanjih stvari, je v svoji odpovedi izjavil, da je povod njegovih ostavki razločnost imenja med njim in njegovimi kolegi glede zunanjosti politike, tako poroča "Radical".

Za dejelno obrambo.

Washington, D.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. I. 1891.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St., Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembu bivališča prosimo na ročnike, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899. Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselb.

Joliet, Ill., 18. okt. — Priprave za naš "fair" ali cerkveno veselje, ki se bo vrnila v mesecu novembra, napredujejo. S slikarskim delom za ospiranje naše stare župnijske šole, v kateri se priredi "fair", se je že pričelo in je delo poverjeno domačemu slikarju, ki je med ponudniki stavljal najnizjšo ceno.

— Osemdesetletnica. Gospa Katarina Nemanich roj. Škop, mati g. Antonia Nemanich itd., bude v četrtek, dne 21. oktobra 1915, obhajala osemdesetoletnico svojega rojstnega dne. To bo dan veselja za staro mamko, ki je vkljub svoji visoki starosti še čula in čvrsta ter tudi delavnina v skrbni, kar je bila vse svoje žive dni; in veselja dan bo to prav tako in še bolj za vse njene sine in hčere in vnukne in pravnike, ki se tega dne zberejo okrog nje s čestitkami in drugimi vidnimi dokazi svoje ljubezni do nje. Slavljenka je bila rojena v Lekvici na Belokranjskem dne 21. oktobra leta 1835, in istotan poročena leta 1858, z g. Matijem Nemanichem, rojenim v Lekvici pod h. št. 35; ženin in nevesta sta bili ne le iz iste vasi, ampak tudi iste starosti. Pred več nog sedemnajstimi leti sta srečna končna prišla v Ameriko, oziroma v Joliet k svojim otrokom, priseljenim semkaj že dolgo prej. Tu sta bila sprejeta z vso ljubezijo od svojih ljubljenih sinov in hčer ter njih potomcev, in z veselim ponosom sta gledala praviti in prospeh svojega rodu do pravnukov. In srečna sta bila in zadovoljna in Bogu hvaležna za vso srečo, ki sta jo našla v novi domovini. Predlanskim pozimi pa je so-preg naše slavljenke začeli vsled osterlosti bolehan, in lani dne 18. aprila je mimo zaspal v Gospodu v starosti 79 let; njegova zvesta družica Katarina, ki je ž njo delil vse sladkosti in bridišči zakonskega stana celih 56 let, mu je zatisknila oči in ga spremila na zadnji poti, ki drži v kraj večnosti... Stara gospa Nemanich ima še izvrsten spomin in kaj rada pripoveduje zanimive dogodke iz svojega dolgega življenja. Zadnjo zimo je bila na smrt bohra, a je kmalu zopet okrevala kakor po čudežu, in danes je popolnoma zdrava. Svojo osemdesetletnico bode lahko obhajala v krogu svojih številnih potomcev, ki bivajo večinoma v Jolietu. Imela je tri sinove in dve hčeri. Najstarejši sin, g. John Nemanich, se je pred več leti zopet preselil iz Jolieta v svoj rojstni kraj, v Lekvico, kjer je prevezel očetovo poslovstvo in je že mnogo let župan; tam ima sedem sinov in hčera, a v Jolietu je zapustil dve hčeri in sina Johna,

je oženjen in ima dosedaj eno hčerkino. Drugi sin, g. Anton Nemanich, biva v Jolietu in je znan po vsej naši Ameriki kot eden prvih naših mož, ki si je stekel nebroj zaslug za razvoj naše naselbine, K. S. K. Jednote itd., ter ima desetero otrok, med njimi dve hčeri omoženi, to sta: ga. Mary Završnik, ki ima pet otrok, in ga. Frances Kraus, ki ima enega otroka. Tretnji sin, g. Math Nemanich, je umrl pred nekaj leti v Jolietu in zapustil pet otrok, z katerih je ena hči omožena in ima eno hčer. Naša slavljenka hčeri pa sta ga. Katarina Jos. Weber v Chicagu, ki ima dva otroka, in ga. Barbara John Želko v Jolietu, ki ima osmoro otrok. Naša slavljenka ima torej skupaj 35 vnukov in vnukinj ter 8 pravnukov. Razum teh ima tudi še dva brata v Ameriki, in to sta g. Martin Skof, ki živi na svoji lepi farmi v Brownsburg, Iowa, in g. Marko Škop, Claridge, Pa. Častitljivi slavljenki najše najiskrenje čestite, da jo Bog ohrami zdravo še mnogo let!

— Smrtna kosa. V bolnišnici sv. Jožeta je umrl v soboto popoldne rojek Jozef Laurič, star 53 let, član društva sv. Jožeta št. 2 K. S. K. Umrl je za naglo pljučnico. Pokojnik je bil stric g. Jerry Lauriča, salunarija pod h. št. 201 Ruby st., kjer je bil dejan na mrtviški oder. Zapušča enega sina, Svetila mu večna luč!

— Umrla je v bližnjem Rockdalu sopoga rojaka Antona Pire, kateremu je zapustila več otrok. Revica je v svojem zakonskem stanu mnogo pretrpela. Naj počiva v miru!

— K srebrni poroki g. Josipa in ge. Franciske Avsec, 205 Stone st., ki sta jo obhajala včeraj ob mnogobrojni udeležbi ljubih gostov z veliko goščijo, je dospel tudi g. Valentijn Ambrož iz Wenone, Ill.

— Hrvatski "fair". Prvi večer cerkvene veselice v hrvatski šolski dvorani je bil zadnjo soboto prav dobro obiskan. Hrvatski "fair" se bo nadaljeval še pet sobotnih večerov in sicer dne 23. in 30. okt. ter 13., 20. in 27. nov.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Bozlenovič Ana, Oblič Mike.

Steelton, Pa., 11. okt. — Spoštovani urednik: — Prosimo Vas, da bi uvrstili ta malo dopis v Vaš cenjeni list "Amerikanski Slovenec".

V nedeljo, 10. oktobra, smo imeli Steeltonski Slovenci najžalostnejši dan, kar korognega naša naselbina še napol izkušila ni, ko smo namreč bili iznenadeni, kadar je naš častiti gospod Francis L. Ažbe slovo od nas jemal pri obeh svetih mašah in nam naznamil, da nas hoče zapustiti prihodnji teden! Tega ni nobeden niti pomisil, da bi se kaj tacerog zgodilo! Besede, katerje je izgovoril naš č. g. F. J. Ažbe, bile so tako ganljive, in ni ga bilo očesa v cerkvi, da ne bi bilo solzno. Veliko jih je bilo, ki so celo kar na glas jekali, in ni nič cudnega, ker v resnici uspeh in napredek našega č. g. F. J. Ažbe je bil tako velik, da nam je nemogoče vse opisati.

Bilo je leta 1902, na sam Veliki petek, ko je naš č. g. F. J. Ažbe prišel našo naselbino. Takrat smo še bili Slovenci in Hrvati skupaj v jedini župniji, in v čisto majhni cerkvici, katero smo bili kupili od protestantov za \$1200. V začetku nas je bilo kakih 50 dobro podpirajočih župljivanov. Ko je pa naš č. g. F. J. Ažbe začel, nas je vsak teden več in več pristopil k župniju Prebl. Device Marije. Župnija je tako hitro rasla, da je č. gospod kupil 12 lotov zraven te majhne cerkvici in postavil samostan v istem letu, tudi solo, katera je stala \$8,000 in v kateri so učile čast. sestre Notre Dame. Župnija je tako hitro narasla v sedmih letih, da ni bilo več prostora za Slovence in Hrvate, in potem smo se razločili, in č. g. F. J. Ažbe je počel župnijo Sv. Petra za svoje Slovence. In v enem letu je postavil krasno zidano cerkev Sv. Petra z zvonikom, v katerem imamo tri zvonove; tudi župnišče, samostan in solo, v katero so naši slovenski otroci prečačeli hoditi. Postavil je več lepih društev, posebno Društvo Presvetega Srca Jezusovega za moške, ženske in otroke, katerih društveniki pristopajo mesečno k sv. obhajilu; Marijino Družbo, v katero spadajo vse naša slovenska dekleta, in Društvo Sv. Cecilije, katero tako dobro napreduje. Tudi več drugih dobril del je naš č. g. F. J. Ažbe storil za Steeltonsko Slovenec, katerih nam ni mogoče tukaj opisati.

Častiti gospod F. J. Ažbe, mi Steeltonski Slovenci vši pripoznamo Vaša dobra dela, trud in požrtvovalnost, katero ste imeli tukaj v Steeltonu za nas in naše otroke, in ker nam je nemogoče Vam poplačati za to veliko dobro, Vam obljubimo, da se boderemo vedno v naših molitvah spominjali na Vas. Konečno pa, č. g. F. J. Ažbe, Vas prosimo, da sprejmete našo najšrenejšo zahvalo in želje za nadaljnji uspeh in napredek v Vašem duhovskem delu.

Zupljani Slov. Cerkve sv. Petra.

IZPOD SV. GORE.

(Izvirno poročilo "Slovenec")

Goriško, 26. julija 1915.

Dežeju, kakor da plaka nebo nad grobovi žrtev italijanske perfidije ob goriškem območju. A smrtni angel je moril uprav na italijanski strani

samo pred Kalvarijo in v Oslavju cezijo žrtve sovražnikov v žadnji šestnajstih bitki na 3000 mož! Kaj pa še na robu Doberdobske planote! Italijani hočejo za vsako ceno priti na vrh sv. Mihaela in še danes neprestano grame težki topovi in krvave vedno sveže njih čete, dočim je na ostali goriški fronti že par dni mir. Nam pa je bilo od naših zaupano: "Ako ostaneš tu še dva dni, bodite brez vse skrbi!" In ostali so dva dni, cel, temen so ostali in mi smo brez vse skrbi: Kaj nam pa morejo? — Nič! In sv. Mihael, prvak nebeske vojske, izbrani zaščitnik avstrijske armade, brani nas v boju z bogokletnim sovražnikom! —

In vendar, bilo je opasno! Neko noč v tej grozni bitki, v primeri s kogo so bile one v Srbiji le navadne praski, zatrjavajo Dalmatinci, so bili Italijani svesti svoje zmage. Hoteli so naše zajeti, uničiti mostove pred mestom. V temi se sicer niso opazili obrisi veleškega zrakoplova, ki je metal 98 kil težke granate na mestne zgradbe, a neznanski pok je izdal, a, hyala Bogu, zadel nič! Bog je z nami. A tudi sicer so Italijani pošljali v boj za Kalvarijo zelo izbrane čete...

Pozornost in občudovanje naših sovražnikov je bilo v občutovanju naših sovražnikov, vkljub zlasti nekaterih pogumnih akrobati-televodov, ki so se brez pogojno hoteli prikrasti v naše postojanke.

Po vseh štirih so se plazili kakor mačke, zdaj z glavo zdaj zopet z nogama naprej, tupatam v bliskovitih salmort-skokih vedno bliže in bliže kakor v kakem cirkusu. A vsa unjetnost in spretnost jim ni nič pomagala; najdržnejši je bil ranjen in ostali so izgubili glavo in srečo. — Aampak 12 polkov!!!

"Bravi! Andemo avanti! Pogum, na prej! je odmevalo, na zapadnem po- bočju Kalvarije in Oslavja, a naši so čakali kakor levi na plen... V enem prednjem našem jarku je bilo do 150 italijanskih žrtev, a tudi živih utemeljnikov dobršno število. Kakih 60 so jih peljali skozi našo vas. Prostakom smo brali na obrazu, da so Bogu hvalne za rešitev. Koliko je še do prve železniške postaje, je vprašal eden. Toliko in toliko, je dobil odgovor. Pa je rekel: "Magari toliko dni! Basta, che ho salvato le truppe" (da sem si le rešil življenje). Častnik je gledal izivajoče s prodornim pogledom, a po- sebenj gnev in srd je izražal 70letni, nesimpatični Garibaldinec. Ljubezen do domovine je naravna in plemenita, a v garibaldinskem slogu je odurila in ogabna: rdeča je kakor nedolžno prelita kri in črna je, kakor božji rop! —

V soboto so bombardirali Gorico. Padlo je 35 granat. Ena je opazila stolno župnišče in zadelna v kapelico oltarnega zakramenta stolne cerkve ter neznačno ranila v noge preč. mag. J. Pavletiča; tri so padle v bližino ženske bolnišnice in nekaj poškodovalo oddelek "Nazareta", kjer bivajo bolni otroci. Sedaj jih menda spravijo v Ljubljano. Italijani ali niso veči strelici ali pa ne upoštevajo mednarodnih določb glede Rdečega kriza itd. Na vsak način pa naj nihče v Gorico ne hodi radovednost past! Hiso italijanskega podanika v ulici Mozelli je težka granata od vrha do tal podrla, a človeške žrtev ni bilo, kakor tudi ne v hiši gospoda Koritnika, kjer so domači v neki težki slutnji poiskali še pravocašno zavjetje v kleti. V mestu pa je bilo nekaj žrtev.

Nekdo potrka. Prosto! Poročnik dr. K. — Dr. M. — S čim morem uslužiti? — Prosim vno sveto mašo za ...! — Kajd odriente v ogenj? — Prav daneš. — Sti bili že ranjeni? — Trikrat: na vrata, na plečah in na roki. — Se kaj bojite? — Nič! Človek je postal animaličen, govor, je, piše, kadi, a se tega komaj zaveda. Na eno misli... Zmagala domovine in vrnitev domov! — Ste li Kranjec? — Ne, Štajerc, praneščak Škofa Slomšeka! — No, krasno, divno, takega strica imate v nebesih! Kar njuem se priporočite: Slomšek je naš slovenski častitveni služabnik božji! — Strašen, nezaščiten pok! Tavžent Elijez! bi rekli moj pokojni oče, vsi hudiči, sem misil, ko je počilo v bližini, zaživilo in zalajalo... Kakor bi trop zbesnelih psov pada v trop glavnih volkov... v temnoč, in se je hiša potresla, so šipe počape, je odpadel omet od sten in se pokazale razpoke v zidovju in sem skoraj izgubil siah... Slo bliskovito evelje in tuleče, bobneče in grozeče dalje... na vznosje gore sv. Mihaela. Bog bodi milostljiv vsem žrtvam 30.50 cm izstrelki! Žrtev italijanske perfidije! Bog bodi milostljiv vsem, tudi neprijateljem... a žmago daj pravici — pravčni Bog! Dr. Marijan.

Goriško, 27. julij 1915. Končan je boj na naši soški fronti, po večnem vroči bitki. Konč dober — vse dobro. In konč je — najboljši! Italijani so menili, da so zasedli Ahilejevo peto avstrijskega junaka in zazdeli ga jem, da je, so jo iztaknili na griču sv. Mihaela ob Doberdoru. Tam so v istini ostali vse do včeraj enakovredni naših junakov in celo upali so na — predor naše bojne čete. Celih 36 ur so neprestano obstrelevali imenovani griček. Vilaj je bil tako močan, tako grozno, da smo v mestu in okolici nestreno čakali na izid. Marsikdo je v noči od 25. na 26. julija zbrujen po strašnem gromenju topov, vstal, na pod odpril okencem in prisluškoval, da-l bi mogel razbrati, če ta nenavadni dirindaj morda ne pomeni — našega umikanja — poraza! V jutru je bilo še vse negotovo. Kaj je moril uprav na ostali soški fronti?

Goriško, 26. julija 1915. Dežeju, kakor da plaka nebo nad grobovi žrtev italijanske perfidije ob goriškem območju. A smrtni angel je moril uprav na italijanski strani

ti ob porazu na tako važnem mestu, kakor je sv. Mihael?

In še je svečenik, ko je goreče moči pri nekraviti dariti za zmago pravice, na krov svoje strehe, od koder se krasno vidi na griču sv. Mihaela. Bil je višek boja. Italijani topovi so umolknili... naši so se silnje na- daljevali!

Italijanska infanterija je jurisala! Naše krogle: granate in šrapneli so padali na vznosje, nato višje in višje, na sredno rebr... pa zopet višje se je raztekel kar naenkrat po 10 do 13 šrapnelov; vsa gora je bila kakor gorja Sin! Moj Bog! zdihne svečenik, naši se umikajo! In res! Še en pogled, naši šrapneli so razpoločili uprav na vrhu! Svečeniku zapolje po žilah močnejše in hrneče inčne, nato višje, nato nekaj grozneg, nekaj neprizadovanevogna; ne ve, kako je prišel dol s krova, samo to ve, da je zbegal naroci, naj se hitro spravijo najnovejnejši težki granate na mesto, zgoraj, zgoraj! Še en pogled, naši šrapneli so razpoločili uprav na vrhu! Svečeniku zapolje po žilah močnejše in hrneče inčne, nato višje, nato nek

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Vstanovljena 29. novembra 1914
Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN PORETNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill. 2. Anton Trgovčič, Mount Olive, Ill.
3. Josip Težak, Joliet, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljajo na 1. porotnika.

Podrejeno Društvo za Družbo sv. Družine se sme ustavoviti v kateremši bodi mestu države Illinois s 8. udi obojega spola.

D. S. D. sprejema moške in ženske za ude v Društva iz vseh krajev od 16. do 55. leta. Ob pristopu plača vsak član(ica) en dolar v rezervni sklad.

IZPLAČUJE SMRTNINE \$250.00 ali \$500.00 dedičem umrlega člana popolno vsoto takoj po sprejemu in sicer še isti dan, ko so vse tozadevne liste v rednu in sprejete v gl. uradu.

IZPLAČUJE ODŠKODNINE, katere je deležen vsak član(ica), in sicer:

za popolno izgubo vida na enem očesu vsoto \$100.00;
za popolno izgubo vida na obeh očesih vsoto \$250.00;
za izgubo ene roke nad zapestjem vsoto \$100.00;
za izgubo obeh rok nad zapestjem vsoto \$250.00;za izgubo ene noge nad členkom vsoto \$100.00;
za izgubo obeh nog nad členkom vsoto \$250.00;za izgubo najmanj štirih prstov ali cele dlani ene roke vsoto \$50.00;
za izgubo najmanj štirih prstov na eni nogi ali stopala vsoto \$50.00;

za zlonjenje hrbitenico vsoto \$100.00, če je ud za vedno nezmožen za vso delo.

IZPLAČUJE ZA OPERACIJE, česar je deležen vsak član(ica) in sicer se izplača vsota \$50.00 za enkratno operacijo na slepiču (appendicitis) in za enkratno operacijo na kili ali vtrganje m.

Za poškodnine in operacije se ne pobira rednih mesečnih asesmentov, tem več razpis gl. tajnik na vse člane(ice) primeren asesment kadar je treba izplačati poškodnine ali operacije za ta sklad, da se pokrijejo poškodnine in izplačila za operacije.

Vsak član(ica) je deležen vseh dobrov in pravic (po dne 1. maja 1915), ki jih daje D. S. D. takojo ko je bil pravilno sprejet v katero Podružnico in D. S. D. Poleg tega plačujejo Društva bolniško podporo.

Člani(ice) plačajo sledči asesment z ozirom na starost ob pristopu in z ozirom na vsoto zavarovalnine:

	Za \$250.00:	Za \$500.00:			
Razred.	Starost.	Asesment.	Razred.	Starost.	Asesment.
1	16-20	18c	1	16-20	35c
	20-25	20c	2	20-25	40c
	25-30	23c	3	25-30	45c
	30-35	25c	4	30-35	50c
6	35-40	28c	5	35-40	55c
7	40-45	32c	6	40-45	63c
8	45-50	38c	7	45-50	75c
	50-55	45c			

Poleg tega plača vsak član(ica) še 5c na mesec za stroške.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Kako se godi Slovencem v italijanskem ujetništvu. Iz italijanskega ujetništva se je oglašil Anton Culkar iz Drage pri Višnji gori. Piše: "Ljubi starši in sestre! Vam naznanim, da sem v Italiji. Gre mi dobro, piti in jesti me ne manjka. Pisal sem po 20 K, da si kupim hlače, spodnje hlače v srajcu, ker nimam nič." Italijanski cenzor pa ni vedel, da je bil Culkan dogovoren s svojo materjo Uršulo, da je bodo tri pike, je hudo, če bodo štiri, je pa prav hudo. Torej gre Slovencem, ki so ujeti na Italijanskem, prav hudo in se sklepa iz te dopisnice da nimajo niti jesti, niti piti. — Jožef Zorman, doma iz Zgornjega Bruka št. 108, je sporocil svoji materji Mariji, da se nahaja težko ranjen v vojnem ujetništvu v Italiji. — Anton Šink se je oglašil svojem, ki bivajo v Stari Loki, da je ujet v Italiji v manjšem mestu Finale, Recenče mesteče leži na zelenici, ki gre iz Zeneve ves čas ob morju do Nice in se naprej v Francijo.

V ruskem ujetništvu. Rok Kulinov, bivši član Orla v Št. Vidu nad Ljubljano in cerkevno božjepotne cerkev v Dravljah, se je oglašil iz ruskega ujetništva. Dne 10. novembra 1914 je pisal zadnjepismo in od tedaj ni bilo nobenega glasu več o njem. Mati in sestra Frančka sta jokali in zdihovali ter bili popolnoma uverjeni, da Roka Šinkova se poza za mrtvoga proglašen Roka Šinkova in pise, da je zdrav ter poslen v Eržavi na Ruskem, zato poslen v sladkorni tovarni. — Simon Tomšan iz Laz. Tuhiču se ni oglašil osem mesecov. Nekateri njegovih trdili, da so ga avidej mrtvega na bojnom polju. Sedaj se je oglašil iz ruskega ujetništva in pravilno, da je bil ujet pri padcu Przemysla. — Lovrenc Rozman, mizarski mojster v Neustiftu pri Brunevu na Tirolskem, brat padlega kurata Valentina Rozmana. V svoji dopisni

Razjaza. Piše: ...Dne 11. maja sem bil ranjen v nogu. Pozneje sredi meseca junija sem ozdravel. Sedaj sem ujetnik s stirim znanimi gospodi skupaj. Gre mi sicer dobro, samo strašno dolgčas mi je.

Odlkovani slovenski častniki. Viški križe Franc-Jožefovega reda je bil višji intendant 2. razreda Ivan Antolič. — Signum laudis sta dobila žandarmerijski major Akserdar Srebre in stotnik 27. domobranskega polka Julij Lampič. — Srebrni signum laudis so dobili: črnovojniški nadporočnik Josip Parma 33. topničarskega polka, poročnik Gustav Hošek 27. pešpolka, nadporočnik Fran Šega in dr. Makso Obersnel 97. pešpolka. — Zlati zaslužni križe s krono na traku hrabrostne svetinje je bil asistenčni zdravnik Albin Blažič gorskog topničarske divizije. — Zlasti zaslužni križe na traku hrabrostne svetinje je bil veterinar dr. Kuno Kranjc. — Vojaški zaslužni križe z vojno dekoracijo je bil stotnik generalnega štaba Fran Janša. — Signum laudis so dobili: nadporočnik 7. lovškega bataljona E. Gombiča, nadporočnik v rezervi 17. pešpolka dr. Avgust Apih in poročnik 39. topničarskega polka Dolenc.

— Žrtve vojne. Na severnem bojišču je padel Fran Bremec, sin znane ljubljanske družine. O tem se piše: Zopet je zaviralna vojna vibra ter pretrgala nit mlademu življenju, ki je obetalo toliko dobrega za človeško družbo, posebno za naš malo slovenski narod, kateremu je ta svetovna vojna usekala toliko nezačetljivih ran. V vročem boju ob desnem bregu Dnestre je padel kadet domačega domobranskega pešpolka st. 27. Fran Bremec, sin znane ljubljanske družine. Hud udarec za starše, katerih nadin ponos je bil, neizbrisna izguba za sestro, s katero ga je vezala pravatovska ljubezen, ter za njegove prijatelje in znance, ki so ga vsi cenili radi njegove značajnosti, resnosti in njegove izredne državnosti. Znan je bil potek veve, znan kot telovadec in športnik v ljubljanskih športnih društvenih. Komaj da je dokončal študije na ljubljanski realki, ga je poklicoval vojna tumba v vojaško službovanje. Kot enoletni prostovoljec je obiskoval oficirsko šolo v Judenburgu in Slovenski, kjer se je z vso vnočno poprijel vojaskih studij tako, da si je pridobil eno prvih mest med svojimi tovarisi. Potem se je praktično vežbil pri svojem polku skozi pet mesecov, dokler ni koncem maja odrinal na bojišče. Iz številnih njegovih pisem na starše je odsevala neka tiha potprežljivost v zlici gorja, ki mu ga je donašalo življenje na bojišču. Razumen voditelj svojega voda, ki mu je bil udan z dušo in telesom, je vstrajal čez dva meseca pri svojem polku, dokler mu ni ruska svinčenka dne 10. avgusta t. l. prestrelila nit življenja ter ga za vedno rešila vsega gorja in bridkosti. — Isteča dne zvečer je padel kadet-aspirant Štefan Kočev, gojenec-sedmošolec v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. — Nevarno ranjen je gojenec istega zavoda Jožef Koželj; ranil ga je šrapnel, a je upati, da okreva.

Konj ga je ubil. Primož Starčevič je bil ujeti v Št. Vidu nad Ljubljano. — Nevarno ranjen je gojenec Štefan Kočev, gojenec-sedmošolec v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. — Nevarno ranjen je gojenec istega zavoda Jožef Koželj; ranil ga je šrapnel, a je upati, da okreva.

— Strela. Blažu Rupniku na Vojščku, podomaču na Tabrovščini, je strelič udarila v hlev. Pogorelo mu je 9 goved, 1 svinja in več ovac.

— Velik vihar je razsajal v Idriji in okolici. Vihar ni napravil posebne škode.

— Umrl je v Zagorju na Krasu goštičar Alojzij Fatur, star Radeckega vetera, ki je zasluzil tri hrabrostne svetinje v vojni.

— Umrl so v Ljubljani: Amalija Podreberšek, hči policijskega agenta in posestnika, 7 let. — Josip Falle, kraljčak, 48 let. — Julija Scharlach, hči tovarniškega uradnika, 8 let. — Karol Bechmann, slaćičarski poslovodja, 53 let. — Josip Pešani, gostiščar in posestnik, 52 let. — Leopold Jerančič, delavec, 32 let. — Fran Šubelj, delavec, 22 let. — Gabrijel Meglič, delavec, 45 let. — Marija Hirundovič, žena nadogajničarja v knjigovodkinja, 26 let. — Anton Vadnal, železniški poduradnik v pokoju, 71 let. — Gdč. Mici Zrimšek.

— Pogreša se že od 7. aprila Andrej Frelih iz Sovodenj št. 4, pošta Gorenja vas, Gorenjsko, pešec 27. domobranskega polka. Zadnjič je pisal iz Galicije.

— Skrb za vojake-slepce. C. kr. deželno predsedništvo pozivlja vojake, ki so na vojni izgubili eno ali obe očesi, da se zglate pri mestnem magistratu v Ljubljani, ali pa pri svojih okrajnih glavarstvih zaradi bodeče preskrbe. Še se bo morajo pristeti rojstni in domovinski list, vojaško knjižico in evenuelno druge listine. — Županstvo občine Kropa je poslalo deželnemu občini znesek 100 krov kot čisti donos po županstvu prirejene veselice v kolero osleplih vojakov.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani od 15. do 21. avgusta. Za infekcijskimi bolezni so oboleni, in sicer za tifusom 79 (74 vojakov, 2 tujca), za gripe 18 oseb (17 vojakov), za kolero

14 (13 vojakov in 1 tujka) in za difterijo 6, med njimi en tuje.

— Nesreča na železnici. Na državni kolodvoru v Ljubljani se je 30. avgusta opoldan ponesrecil železniški uslužbenec Gašpar Dimnik. Pripeljal se je službeno z gorenjskim vlakom ter je hotel spraviti svoje orodje v delavnico. Pri tem je prezrl bližajočo se lokomotivo, ki ga je podrla na tir, mu odtrgala levo nogo nad členkom ter ga tudi na desni močno poškodovala. Nesreča so prepeljali v bolnišnico.

ŠTAJARSKO

— Grija in legar sta se pojavila v nekaterih vojaških taborskih v Mariboru.

— Na globo 84.000 krov so bili obsojeni lastniki tvrdke Edvard Sachs in naslednik iz Fuenfhausa. Prodajali so namreč v svoji podružnici v Stainach-Traningu mast 50 kg za 184 do 186 kron, dasi so plačali zanjo 128 do 131 kron. Sudnik je zato prisidel lastnikom tvrdke Gustavu Lichtensteinu, Hansu Kutschera in njunima zastopnikoma Ludoviku Appelu in Hansu Kutscheri radi naviganja cen vsakemu po 42.000 K globe.

— Gradnja nove železnice Gradec-Liebenau. Železniško ministrstvo je podelilo družbi graške mestne železnice pravico za tehnična predella za gradnjo nove železnice Gradec-Liebenau.

— Umrl je štajerski deželni poslanec ravnatelj Jožef Mosdorfer.

— Umrl je v Beljaku Anton Kamposch, star 58 let. Pokojnik je bil več let ravnatelj hotela "Union" v Ljubljani. Rodom je bil štajerski Slovenec.

KOROŠKO.

— Um se je omračil v Celovcu župnik Ivan Schweigerj iz Breze. Od kar mu je letos umrla mati, ni bil več zdrav.

— Kanalsko dolino je mnogo ljudstva začasno zapustilo.

— Nabiralni dan na Koroškem. Iz Celovca poročajo: Od deželnega predsednika dr. Karla grofa iz Lodron-Laterano, kneza in škofa krškega dr. Adama Haferja, deželnega glavarja Leopolda barona pl. Aichelberg-Labia in župana dr. Gustava viteza pl. Metnitz izdanih oklic za nabiranje darov je po celih deželih našel najzajavnihč od nev. Uspehl je krasno spričevalo koroškega prebivalstva, ki je zopet dokazalo svojo hvalenosť četam, ki imajo hude boje proti obilici sovražnikov, zlasti na južnem bojišču, ki stoje na straži in odbijajo njihove napade, da lahko mirno obdeluje svojo grundo, ki nam ravno letos daje bogato žetev. Uspehl tega nabiranja se mora imenovati naravnost sijaj, ker se je našlo 32.500 K in se je ta svota, zvišana po ostankih starejših zbirk na 40.000 K, porabil za cesarsko slavnost naših čet na bojišču. Nekateri premožni so darovali kar po 1000 K, kakor dr. Karol baron pl. Auer-Welsbach, grof Artur Henckel-Dönmarek, Vinko grof pl. Thurn, deželni glavar Leopold baron pl. Aichelberg-Labia, neimenovan celo 2000 K; po 500 K knez in škof dr. Adam Heftner, deželni predsednik grof in grofica Loden, Maks pl. Pongratz iz Poreč, knez in kneginja Rosenberg; po 400 K Viljem vitez pl. Ehrfeld in gdč. Ante Woelbitsch; po 200 K grofica Dubsky, gospa Nelly pl. Gutmannthal in Ljubov Wittgenstein; po 100 K baron in baronica Jožef Aichelberg, Vetrinj, Maks vitez pl. Burger, Oskar državni grof Christalnigg, grof in grofica Leopold Goess, Hermina Hoenlinger, grof Carlo zu Loden-Laterano, Sovodnje, grofica Loden, Gradeč, baronica Meding, Maks Rotauer, neimen

Ponižani in razžaljeni.

ROMAN V ŠTIRIH DELIH IN Z EPILOGOM.

Ruski spisal F. M. Dostoevskij.

Poslovenil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Planil je iz sobe. Neli je poslušala najnji razgovor, ki je napravil najo nenačen vtip. Takrat je bila še bolna; ležala je v postelji in jemala zdravilo. Aljoša nikoli ni govoril z njo ob svojih obiskih in ji ni posvečal skoro nikakega zanimanja.

Cez par ur se je vrnil; bil je videti takov vesel, da sem se mu začudil. Zoper se mi je vrgel za vrat in me objel.

"Končano je!" je vzkljnik. "Vsi ti dvomi so rešeni. Od vas se mšel naravnost k Nataši; bil sem tako potrit, da mi ni bilo živeti brez nje. Padel sem pred njo na kolena in ji začel pojavljati noge; to sem moral storiti, sicer bi bil umrl od žalosti. Ona me je molče objela in zaplakala. Takrat pa sem ji povedal naravnost, da ljubim Katjo bolj od nje."

"Kaj pa ona?"

"Ničesar ni rekla, samo božala me je in me tolažila. Mene, ki sem jih to povedal! Ona zna tolažiti, Ivan Petrovič! O, izjokal sem pred njo vse svoje gorje, vse sem ji povedal. Povedal sem jih naravnost, da silno ljubim Katjo, a najsjo jo ljubim še takoj in najsiljubim gorkoli, brez nje, brez Nataše vendar ne morem biti, sicer umrem. Da, Vanja, niti enega dneva ne preživim brez nje, to čutim! In zato sva sklenila, da se nemudoma prorociva; ker pa sedaj pred odkodom tega ni mogče storiti, ker je zdaj veliki post in se poroke ne vrše, se vzameva po moji vrnitvi, v začetku junija. Oče bo dovolil, o tem ni nobenega dvoma. Kar pa se tiče Katje — kaj za to! Ko pa ne morem živeti brez Nataše! Tudi k poroki pojdeva z njo tja, kjer je Katja."

Uboga Nataša! Kako ji je moralno biti pri srcu, ko je tolažila tega dečka, poslušala njegovo priznanje in si izmišljala v pomirjenje njega, naivnega sebičnega pravljiko o bližnjem porokil! Aljoša se je v resnicu pomiril za nekaj dni. Tekal je k Nataši vlasti zato, ker njegovo slabo srce ni moglo prenašati žalosti. Toda, ko se je začel bližati čas ločitve, se ga je zopet lotil nemir, plakal je in se zopet zatekal k meni ter mi ternal in tožil svoje gorje. V zadnjem času se je bil tako navezel na Natašo, da je ni mogel zapustiti niti za en dan, nikar pa za pol-drugi mesec. Toda do najzadnejših minut je bil popolnoma prepričan, da jo zapušča samo za podlrgji mesec in da bo po vrnitvi njuna poroka. Kar pa se tiče Nataše, je prav dobro vedela, da se preobrača vsa njena usoda, da se Aljoša nikoli več ne vrne k nju in da mora biti tako.

Dan njune ločitve je prišel. Nataša je bila bolna, bleda, rdečeca, s suhi mi ustnicami je hodila okrog, tuštan je izustila par besed, kakor bi govoril sama s seboj, ali pa me je zadel pogled iz njenih oči, naglo in ostro; plakala ni, niti odgovarjalna ni na moja vprašanja in strepetala je kakor list na vodi, kadar je zaslila zvonki glas prihajajočega Aljoša. Zardeval je kakor zarja in mu hitela nasproti; krčevito ga je objemala, ga poljubljala in se smejala. Aljoša jo je gledal, vpraševal jo tuštan nemirno, če je zdrava, tolažil jo, da ne odhaja za dolgo časa, in da bo potem njuna svatba. Nataša se je z očividnim naporom premagovala in zadrževala solze, da ni plakala pred njim.

Nekoč je omenil, da jih mora pustiti denarja za celi čas svoje odsotnosti in da naj ne bo v skrbah, ker mu je oče mnogo obljubil na pot. Nataša je postala mračna. Ko sva ostala sama, sem ji povedal, da imam v vsakem slučaju stoinpetdeset rubljev zanje pravljениh. Ni me vprašala, odkod je ta denar. To je bilo dva dni pred Aljošinim odkodom in na predvečer Natašinega prvega in poslednjega svinjenja s Katjo. Katja je poslala po Aljoši pismo, v katerem jo je prosila, naj ji dovoli, da jo drži giban obišče; obenem je pisala tudi meni, naj bom pri njunem sestanku navzoč.

Sklenal sem, da bom ob dvyanjsttu ur, ki jo je bila Katja napovedala, na vsak način pri Nataši, naj pridejo kaške zaprte koli; toda skrb in zadržkov je bilo mnogo. O Neli niti ne govorim: v zadnjem času sem inel tudi z Ihmenjevimi mnogo skrb.

Te skrb so bile začele že pred tednom dni. Nekega dopoldne mi je poslala Ana Andrejevna pismo, v katerem me je prosila, naj pustum vse in takoj pridem k njej, zaradi važne in nujne stvari, ki ne trpi odloga. Našel sem jo samo, v mrzlični razburjenosti in s trepetom pričakujčko vrnitev Nikolaja Sergejeviča. Seve je trajalo dolgo časa, predno sem izvedel, za kaj da se gre. "Bog ve, kaj se godi," je dejala in mi povedala, da je bil Nikolaj Sergejevič zadnje tri dni nepopisano razburjen.

"Samemu sebi ni več podoben," je dejala; "mrzlica ga tare, ponoci, ko misli da jaz spim, moli pred sveto podobo, v sru se mi blede, podnevi pa je kakor pol brezumen: včeraj smo jedli zeljno juho, pa mi mogel najti zliče pred seboj; ako ga kaj vprašate, vam odgovori o čisto drugi stvari. Začel je hoditi vsak trenutek od doma,

češ, da mora po opravkih k odvetniku; napisal se je davi zapri v svoj kabinet, rekoč, da mora napisati važno pismo zaradi pravde. Kakšno pismo hoče pisati, sem si mislila, ko žlice pred seboj ne najde!

Toda pogledala sem skozi ključavnico in videla, kako je sedel in pisal, pri tem pa so ga oblivale solze, tako je plakal. Kakšno uradno pismo neki piše, sem si mislila; pa ne, da bi mu bilo že žal za našo Ihmenjevko! Torej je naša Ihmenjevka že popolnoma izgubljena! Dočim premišljujem, naenkrat vstanje izama, zardi, oči se mu zasvetijo; prima za kapico in pride k meni. 'Kmalu pride, Ana Andrejevna,' je dejal. Kakor hitro je odsel, takoj sem hitela k njegovemu pisarju — po opravkih — nedavno se je preselil, a zdi se mi, da sem začel v napacno hišo. Zmotil sem se. Zbogom!"

In neglo se je spustil po stopnicah. Sklenil sem, da za sedaj ne povem Nataši o tem srečanju, pač pa takoj, ko ostane sama, po Aljošinem odkodu. Tisti čas je bila tako potrica, da, če bi tudi popolnoma razumela v pojmlju vso silo tega dejstva, bi ga vendar ne more sprejeti in čutiti tako, kakor kasneje, v trenutkih poslednje obupne žalosti. Sedanj čas ni bil pripravljen za to.

Tisti dan bi bil lahko obiskal Ihmenjevko in mikalo me je, pa nisem šel. Zdelen se mi je, da bo starec težko, gledati name; utegnil bi se tudi misliti, da sem prisel nalač zavoljo srečanja. Sele tretji dan sem ju obiskal; starec je bil žalosten, a me je sprejel še dovolj prijazno ter mi obširno pripovedal o pravdi.

"Kam pa si ti hodil takrat, ko sva se tako visoko srečala, veš? — kdaj je že bil to? — zdi se mi, da predverčajnijem" je vprašal naenkrat precej malomarno, a vse eno pogledal vstran.

"Neki prijatelj stanuje tam," sem mu odgovoril in tudi gledal vstran. "Ah! Jaz sem iskal svojega pisarja Astafjeva; pokazali so mi tisto hišo, pa sem se zmotil... Pravil sem ti to re — o pravdi: v senatu se je sklenilo — i. t. d."

Zardel je, ko je začel govoriti o pravdi.

Da razveselim Ano Andrejevno, sem ji še tisti dan povedal vse, a sem jo med drugim prosil, naj mu zdaj ne gesl s posebnim zanimanjem v obraz, naj ne vzdihuje in naj z nobeno besedo in v nikakoršni obliki ne pokaže, da je to njegovo poslednje dejanje znano. Starka se je tako zacudila in razvesila, da mi od kraja niti ni verjeti hotela. Od svoje strani mi je povедala, da je namigavala Nikolaju Sergejevici zaradi sirotic, on pa je molčal, dočim ji je prej sam venomer prigovarjal, da bi vzel deklico k sebi. Sklenila sva, da ga jutri naravnost posprije za to, brez vsakršne priprave in namigavanja. Toda drugače dne sva ekala obadvaj z nepopisnim strahom.

Ihmenjev je našred dopoldne govoril iz uradnika, ki je imel v rokah njegovo zadevo. Uradnik mu je povedal, da je videl kneza, ki je dejal, da si Ihmenjevko sicer pridriži, toda je "vsel gotovih rodbinskih razmer" pripravljen, plačati starcu odškodnino v znesku desetisoč rubljev. Starci je prihitek iz uradnika v silni razburjeni naravnost k meni: njegove oči so se iskrile od besnosti. Poklical me je iz stanovanja na stopnic in začel nujno zahtevati, da naj grem takoj h kmezni in mu sporočim iziv na dvoboj. Bil sem tako presenečen, da dolgo časa nisem mogel nječesar premisliti. Začel sem ga pogovarjati, toda starec se je takoj razjaril, da mu je postačalo slab. Stekel sem v sobo po kozarcem vode; ko pa sem se vrnil, ga že nisem več našel na stopnic.

Drugi dan sem se napotil k njemu, toda ni ga bilo več doma; izginil je za cele tri dni. Tretji dan sva izvedela vse. Od mene je hitel naravnost h knezu, a ga nisem dobil doma in mu je pustil pismo, da so mu znane njegove besede, ki jih je govoril nasproti uradniku, da si jih štepe v mrtov žalitev, kneza pa smatra za nizkega človeka in ga pozivam na dvoboj ter ga opozarjam, naj se nikar ne drzne odkloniti izivu, ako noče biti javno osramočen.

Ana Andrejevna mi je pravila, da se je vrnil tako razburjen in razkačen, da je moral leči. Do uje je bil zelo nežen, toda na njena vprašanja je malo odgovarjal in vleti je bilo, da čaka nečesa z mrzljino nestrposno. Drugo jutro je rejel po mestni pošti pismo; ko ga je prečital, je vzkliknil in se prikel za glavo. Ana Andrejevna je odrevenalna z strahu. On pa je takoj zgrabil klobuk in palico ter stekel od doma.

Pismo je bilo od kneza, ki je suho, kratko in vlijudo obveščal Ihmenjevno, da za svoje besede, katere je govoril proti uradniku, ne dolguje nikomur in nikakršnega računa. Ihmenjevka sicer temeljno pomilovala zaradi izgubljene pravde, toda pri vsem svojem pomilovanju nikakor ne more smatrati za pravico, da bi tisti, ki je tožbo izgubil, imel pravico, iz naščevalnosti pozvati svojega nasprotnika na dvoboj. Kar se pa je javnega osramočenja, s katerim mu je grozil, je prosil knez Ihmenjev, naj se zategadel nikar na razburjen, ker nobenega javnega osramočenja ne bo in tudi biti ne more; njegovo pismo bo nemudoma predloženo na pristojnem mestu in vnaprej obveščeno policijo bo gotovo v položaju, ukreneti potrebne korake, da zagotovi mir in red. Ihmenjev je s pismom v roki takoj zdržal h knezu. Kneza spet ni bilo

po zadnjih stopnicah, ki so še naokrog, kakor sem že prej povedal, sem zapazil pred vrat, moža, ki je hotel potrkat, a je obstal, zasiščavši korake. Napisal, bržkone po kratkem omahanju, da je opustil svoj namen, se napotil nazaj in me srečal na zadnjih stopnicah. Koliko je bilo moje presečenje, ko sem spoznal Ihmenjevja! Na stopnicah je bila tudi čež dan trda tema. Naslonil se je na steno, da bi me spustil mimo; spominjam se še, kako čudno so se zasvetile njegove oči, ko me je pogledal. Zdelen se mi je, da je zelo zardel; gotovo pa je, da se ga je poslastila silna změdenost in zadrega.

"Ej, Vanja, kaj si ti?" je izpregovoril z negotovim glasom. "Jaz pa sem hotel v nekemu pisarju — po opravkih — nedavno se je preselil, a zdi se mi, da sem začel v napacno hišo.

Zmotil sem se. Zbogom!"

In neglo se je spustil po stopnicah. Sklenil sem, da za sedaj ne povem Nataši o tem srečanju, pač pa takoj, ko ostane sama, po Aljošinem odkodu. Tisti čas je bila tako potrica, da, če bi tudi popolnoma razumela v pojmlju vso silo tega dejstva, bi ga vendar ne more sprejeti in čutiti tako, kakor kasneje, v trenutkih poslednje obupne žalosti. Sedanj čas ni bil pripravljen za to.

Takoj se je vrnil domov kakor brezumen, se vrgel na posteljo in ležal celo uro, ne da bi se ganil. Nazadnje pa se je dvignil in v grozo Ane Andrejevne svečano izjavil, da na veke proklinja svojo hčer ter ji odjemlje svoj očetovski blagoslov.

(Dalej.)

Starec se je vrnil domov kakor brezumen, se vrgel na posteljo in ležal celo uro, ne da bi se ganil. Nazadnje pa se je dvignil in v grozo Ane Andrejevne svečano izjavil, da na veke proklinja svojo hčer ter ji odjemlje svoj očetovski blagoslov.

(Dalej prih.)

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE)

"A. S."

Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.

Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.

La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancie.

Bradley, Ill.: Math. Stefanich.

Peoria, Ill.: M. R. Papich.

Springfield, Ill.: John Peterrel.

So. Chicago, Ill.: Frank Gorenz.

Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.

Indianapolis, Ind.: St. Bajt.

Kansas City, Kans.: Peter Majerle.

St. Louis, Mo.: John Mihelich.

Calumet, Mich.: John Gosence.

Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.

Chisholm, Minn.: John Vesel.

Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.

Gilbert, Minn.: Ant. Indihar.

Hibbing, Minn.: Frank Golob.

St. Joseph, Minn.: John Poglajen.

Soudan, Minn.: John Loushin.

Great Falls, Mont.: Mat. Urich.

So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.

Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.

Collinwood, O.: Louis Novak.

Lorain, O.: Jos. Perusek.

Youngstown, O.: John Jerman.

Newburg (Cleveland): John Lekan.

Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop.

Kuščan, Allegheny, Pa.: John Mravintz.

Houston, Pa.: John Pelhan.

Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.

Steeltown, Pa.: A. M. Petrie.

Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.

Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.

West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.

Willard, Wis.: Frank Perovsek.

Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.

Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.

Rock Springs, Wyo.: Leop. Poljanec.

Uprav. "A. S."

DENAR SE VLAGA NAJBOLJE IN NAJSIGURNEJE V

Prvo Hrvatsko Stedionice

U ZAGREBU,

CROATIA, EUROPE,

in nje podružnice v: Belavaru, Brodu